

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

POHLED ČÍŇANŮ NA ČESKOU REPUBLIKU (SOCIOLOGICKÝ VÝZKUM)

THE CZECH REPUBLIC IN THE CHINESE PERSPECTIVE

Vypracovala: Denisa Schusterová

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Kučera

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci na téma Pohled Číňanů na Českou republiku (sociologický výzkum) vypracovala samostatně za použití uvedených pramenů a literatury.

Děkuji Mgr. Ondřeji Kučerovi za odborné vedení mé práce a cenné připomínky, mé poděkování patří také všem respondentům dotazníku.

1. ANOTACE

Cílem mé bakalářské práce bylo zjistit, co všechno Číňané vědí o České republice a jaký je jejich postoj k Evropě a Evropanům obecně. Cílem výzkumu bylo také zjistit, zda pohlaví, věk a vzdělání ovlivní odpovědi dotazovaných a pokud ano, v jaké míře. Výzkum byl prováděn formou dotazníků složených z deseti otázek. Tyto otázky byly rozděleny do dvou skupin a to na otázky, na které existovaly správné odpovědi a na otázky, které odrážely názory dotazovaných. Dotazníky byly rozdány 60 lidem. Výsledky výzkumu byly zpracovány podle otázek a některé byly zdokumentovány v komentovaných grafech nebo tabulkách.

Klíčová slova:

sociologický výzkum

výsledky výzkumu

Česká republika

Čínská lidová republika

Číňané

2. OBSAH

1. ANOTACE.....	4
2. OBSAH.....	5
3. SEZNAM GRAFŮ A TABULEK	6
4. EDIČNÍ POZNÁMKA.....	8
5. ÚVOD.....	9
6. MATERIÁLY A METODY	10
7. PROBLÉMY, KTERÉ SE VYSKYTLY V PRŮBĚHU VÝZKUMU	12
8. UKÁZKA DOTAZNÍKU	15
9. VÝSLEDKY VÝZKUMU	17
9.1 OTÁZKA ČÍSLO 1	17
9.2 OTÁZKA ČÍSLO 2	19
9.3 OTÁZKA ČÍSLO 3	20
9.4 OTÁZKA ČÍSLO 4	24
9.5 OTÁZKA ČÍSLO 5	26
9.6 OTÁZKA ČÍSLO 6	27
9.7 OTÁZKA ČÍSLO 7	28
9.8 OTÁZKA ČÍSLO 8	28
9.9 OTÁZKA ČÍSLO 9	31
9.10 OTÁZKA ČÍSLO 10	31
10. DISKUSE	38
11. ZÁVĚR	46
12. RESUMÉ	49
13. KNIŽNÍ A INTERNETOVÉ ZDROJE	50
14. PŘÍLOHY	51

3. SEZNAM GRAFŮ A TABULEK

Graf č. 1: První otázka – ženy.....	18
Graf č. 2: První otázka – muži.....	18
Graf č. 3: První otázka – vysokoškolští studenti.....	18
Graf č. 4: První otázka – osoby s vysokoškolským vzděláním.....	18
Graf č. 5: První otázka – osoby se středoškolským vzděláním.....	18
Graf č. 6: Druhá otázka – ženy.....	20
Graf č. 7: Druhá otázka – muži.....	20
Graf č. 8: Druhá otázka – vysokoškolští studenti.....	20
Graf č. 9: Druhá otázka – osoby se středoškolským vzděláním.....	20
Graf č. 10: Třetí otázka – ženy.....	22
Graf č. 11: Třetí otázka – muži.....	22
Graf č. 12: Třetí otázka – vysokoškolští studenti.....	23
Graf č. 13: Třetí otázka - osoby s vysokoškolským vzděláním.....	23
Graf č. 14: Třetí otázka – osoby se středoškolským vzděláním.....	23
Graf č. 15: Čtvrtá otázka – ženy.....	25
Graf č. 16: Čtvrtá otázka – muži.....	25
Graf č. 17: Čtvrtá otázka – vysokoškolští studenti.....	25
Graf č. 18: Čtvrtá otázka – osoby s vysokoškolským vzděláním.....	26
Graf č. 19: Čtvrtá otázka – osoby se středoškolským vzděláním.....	26
Graf č. 20: Osmá otázka – ženy.....	29
Graf č. 21: Osmá otázka – muži.....	30
Graf č. 22: Devátá otázka – odpověď Slovensko: odpovědi dělené dle pohlaví dotazovaných	31
Graf č. 23: Devátá otázka – odpověď Slovensko: odpovědi dělené dle vzdělání dotazovaných	31
Graf č. 24: Čtvrtá otázka – všechny odpovědi.....	40

Tabulka č. 1: odpovědi na 1. otázku.....	34
Tabulka č. 2: odpovědi na 2. otázku.....	34
Tabulka č. 3: odpovědi na 3. otázku.....	34
Tabulka č. 4: odpovědi na 4. otázku.....	35
Tabulka č. 5: odpovědi na 5. otázku.....	35
Tabulka č. 6: odpovědi na 6. otázku.....	36
Tabulka č. 7: odpovědi na 7. otázku.....	36
Tabulka č. 8: odpovědi na 9. otázku.....	36

4. EDIČNÍ POZNÁMKA

V práci je použit pinyin a zjednodušené znaky.

5. ÚVOD

Pro svou bakalářskou diplomovou práci jsem si vybrala téma pohled Číňanů na Českou republiku z toho důvodu, že mě opravdu zajímalo, jak Číňané na Českou republiku nahlíží, co si o ní myslí. Těšila jsem se na dobu, kdy budu studovat v ČLR a shromažďovat data pro svou práci. Nicméně mé nadšení mě brzy po příjezdu do Číny opustilo. Již po prvních kontaktech s náhodnými Číňany a po rozhovorech s nimi jsem zjistila, že to nebude nejlehčí úkol. Důvod byl prostý. Číňané, alespoň většina z nich, toho o České republice moc nevědí a tudíž ani nemohou mít na tuto zemi názor nebo zastávat k České republice nějaký postoj. Nemohu se tomu asi divit. Myslím, že kdyby byl proveden výzkum na téma pohled Čechů na Čínskou lidovou republiku, obyvatelé České republiky by toho o Číně také moc nevěděli. Tohle by však bylo téma pro jinou práci. Jak jsem již uvedla výše, Číňané opravdu nevědí o České republice mnoho, a proto jsem se rozhodla svůj výzkum provést trochu jinak, než jsem původně plánovala. Otázky jsem formulovala od obecných faktických otázek ohledně České republiky až po poslední otázku, jež byla formulovaná jako postoj respondentů k Evropanům obecně. Poslední otázku jsem takto formulovala proto, že už při rozhovorech s Číňany jsem zjistila, že Českou republiku vnímají spíše jako součást Evropy a ne jako konkrétní samostatný stát.

Cílem této práce je tedy zjistit, co všechno Číňané vědí o České republice. Zajímá mě, zda vědí, kde se Česká republika nachází, s kterými státy sousedí, kolik má obyvatel, zda Číňané znají významné osobnosti pocházející z České republiky, produkty vyrobené v České republice, zda vědí, jak se jmenuje současný český prezident a že jsme tvořili společný stát se Slovenskem. Úkolem bylo také zjistit, jaký postoj zastávají k Evropě. Dále to, zda pohlaví, stupeň vzdělání a věk budou mít vliv na odpovědi dotazovaných.

6. MATERIÁLY A METODY

U každého výzkumu je velmi důležité zvolit vhodnou metodu sběru dat. Někdy nelze přesně rozhodnout, která z metod je ta nejlepší. Záleží na tom, co přesně bychom chtěli vyzkoumat. Každá z metod má své klady a zápory. Já jsem ve svém výzkumu pro sběr dat zvolila metodu dotazování pomocí dotazníků s otevřenými otázkami, která je nejvhodnější metodou v případě, kdy se snažíme zjistit, co si lidé myslí, jak cítí, čemu věří, jaké jsou jejich znalosti zkoumaného problému. Je to také vhodná metoda v případě, kdy výzkum obsáhne větší počet osob. Produktem dotazníku jsou odpovědi napsané respondenty. Dotazovaný obdrží dotazník k vyplnění a ten pak vyplní, jak nelépe dovede. Dotazovanému má být poskytnut dostatečný čas pro vyplnění dotazníku.¹

Dotazování vyplňovali dotazník vždy výhradně v mé přítomnosti, a to ze dvou důvodů. Prvním z nich bylo zabránit podvodům a zajistit tak maximální věrohodnost výzkumu. Druhý důvod byl ten, že jsem mohla v případě potřeby vysvětlit otázky, které by se respondentům zdály nejasné či špatně formulované. Všem respondentům byl poskytnut čas, který k vyplnění dotazníku potřebovali. Dotazování byli před tím, než přistoupili k vyplňování dotazníků upozorněni na skutečnost, že odpovědi mohou vyplňovat v čínském jazyce, avšak někteří z nich, především studenti, trvali na vyplnění v jazyce anglickém. Později při zpracovávání dat jsem zjistila, že by bylo bývalo lépe trvat na vyplnění v čínském jazyce, jelikož tak se dotazování mohli vyjádřit přesněji než v jazyce, který není jejich rodným. Dotazované jsem ještě před samotným vyplněním dotazníků požádala o to, aby vyplnili alespoň osmou a desátou otázku, které reflektují jejich osobní názor a nikoli znalosti. Dotazníky byly dotazovaným distribuovány v období březen 2010 – červen 2010.

Ve své práci jsem vycházela z dotazníků vyplněných obyvateli města Xi'an v Čínské lidové republice. Původně bylo naplánováno provést výzkum pomocí dotazníků, které jsem chtěla rozdat nejméně šedesáti osobám. Nakonec bylo do práce zařazeno pouze minimum šedesáti dotazníků. Důvodem byla neochota Číňanů vyplnit dotazník, která byla dle mého mínění v převážné míře způsobena strachem z nedostatku jejich znalostí o České republice.

¹ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum. 2008. S. 186-187.

Původně jsem chtěla dodržet rovnoměrné zastoupení mužů a žen, věkových skupin a stupně ukončeného vzdělání. V konečném výsledku pak muži tvoří víc než polovinu. Dotazník vyplnilo dvacet šest žen a třicet čtyři mužů. Více než polovinu dotazovaných tvoří studenti univerzit Xi'an Jiaotong Daxue a Xi'an Shifan Daxue. Další část pak tvoří náhodně vybraní obyvatelé města Xi'an. Velký poměr studentů je dán především jejich ochotou zúčastnit se výzkumu a zájmem o komunikaci se zahraničními studenty. Na otázky odpovídalo formou dotazníků čtyřicet tři vysokoškolských studentů a sedm vysokoškolsky vzdělaných osob. Třetí skupinu tvořilo deset osob buďto středoškolsky vzdělaných anebo studentů studujících na střední škole. Ve své práci se však o celé této skupině zmiňuji jako o osobách se středoškolským vzděláním, a to proto, že po rozdělení těchto dotazovaných by vznikly dvě skupiny s nízkým počtem osob, čemuž jsem chtěla předejít. Průměrný věk dotazovaných je pak dvacet čtyři let.

Dotazník tvořilo deset otázek, z nichž některé byly dále rozděleny do menších kategorií. Pořadí otázek bylo formováno od znalostí a vědomostí dotazovaných o České republice až po jejich osobní názor a postoj, jež mají k Evropě obecně. Těchto deset otázek dále může být rozděleno do tří pomyslných skupin.

První tři otázky zjišťují zeměpisné znalosti Číňanů o České republice, a to konkrétně na jakém kontinentu se Česká republika nachází, s kterými státy sousedí a jak se jmenuje její hlavní město. Druhá skupina otázek je pak zaměřená především na obyvatelstvo České republiky. Úkolem bylo zjistit, zda Číňané vědí, kolik obyvatel má Česká republika, zda znají nějakou významnou osobnost pocházející z České republiky a zda vědí, kdo je současným prezidentem České republiky. Jednou z otázek druhé skupiny také byla otázka, pomocí které jsem se snažila zjistit, jestli Číňané znají nějaký produkt pocházející z České republiky. Posledními třemi otázkami jsem chtěla zjistit, co se Číňanům vybaví, když uslyší pojem Česká republika. Následující otázka pak měla zjistit, zda Číňané vědí, se kterým dalším státem tvořila Česká republika do roku 1993 společný stát. Poslední otázka pak byla zaměřena na postoj Číňanů k Evropě obecně.

7. PROBLÉMY, KTERÉ SE VYSKYTLY V PRŮBĚHU VÝZKUMU

V samotném průběhu výzkumu jsem narazila na několik problémů, kterým bych se chtěla věnovat v této kapitole. Tyto problémy spočívaly především v komunikaci s Číňany a s jejich ostychem v případech, kdy si nebyli jisti svými znalostmi a vědomostmi. Dalším z problémů pak byla formulace otázek.

První a největší překážka, která také následně ovlivnila podobu celého výzkumu, bylo nedostatečné povědomí Číňanů o České republice. Jak jsem již zmínila v úvodu, před samotným započítím sběru informací pomocí dotazníků jsem se snažila získat nějaký základní přehled o tom, co si Číňané myslí o České republice v rozhovorech s náhodnými Číňany, čínskými přáteli a lektory. Během těchto rozhovorů jsem zjistila, že povědomí Číňanů o České republice není velké. Číňané mají tendenci kategorizovat Českou republiku do jednoho celku s Evropou. Obyvatele České republiky posuzují spíše jako Evropany než jako Čechy. Právě proto jsem se rozhodla formulovat otázky, pomocí kterých bych zjistila, které informace o České republice Číňané vědí a které ne. Poslední otázku jsem pak formulovala tak, aby respondenti mohli rozepsat svůj názor a postoj k Evropě obecně.

Druhý problém pak značně souvisí s prvním. Nevědomost a nedostatek informací Číňanů o České republice bylo důvodem, proč se mnoho oslovených nechtělo výzkumu zúčastnit a ve většině případů bylo nelehké potenciální respondenty přesvědčit k vyplnění dotazníků. Většina z nich se omlouvala, že o České republice nic nevědí. Někteří z nich dokonce vypadali provinile, tak jako by nedostatečná informovanost o České republice byl hřích. Snažila jsem se je proto přesvědčit, aby vyplnili alespoň poslední otázku, která netestuje jejich faktické znalosti, ale spíše odráží jejich osobní názor. Poté, co souhlasili a začali s vyplňováním dotazníku, ve většině případů zjistili, že jsou schopni vyplnit i některé další otázky.

Při shromažďování dat jsem několik dotazníků rozdala také svým přátelům. Většina z nich nadšeně souhlasila, avšak pod podmínkou, že dotazník vyplní doma v soukromí a poté mi jej donesou zpět. Tento návrh byl samozřejmě nepřijatelný z důvodu zachování autenticity výzkumu. Rozhodla jsem se však v několika případech jejich návrh akceptovat. Důvodem byla má zvědavost. Zajímalo mě, jak moc se budou jejich odpovědi lišit od odpovědí respondentů, kteří dotazník vyplňovali v mé přítomnosti.

Výsledek byl takový, jaký jsem očekávala. Stejně jako dotazovaní, kteří vyplnili dotazníky v mé přítomnosti, i oni znali odpovědi na první, druhou a devátou otázku (Jak se jmenuje hlavní město České republiky? Na kterém kontinentu se nachází Česká republika? Se kterým státem tvořila Česká republika do roku 1993 společný stát?). Dotazníky se však lišily v odpovědích na otázku třetí, pátou a sedmou (Se kterými státy sousedí Česká republika? Napište jména slavných osobností pocházejících z České republiky. Jak se jmenuje současný prezident České republiky?) Zatímco z dotazovaných, kteří vyplňovali dotazník v mé přítomnosti, ani jeden nevyplnil všechny čtyři státy, s kterými Česká republika sousedí, dotazovaní, kteří vyplňovali dotazník o samotě, ve většině případů doplnili všechny čtyři země. Dotazovaní, kteří vyplňovali dotazník pod mým dohledem, uvedli v odpovědích na pátou otázku jméno Milan Kundera a Pavel Nedvěd, žádné jiné jméno se v jejich odpovědích neobjevilo. V odpovědích těch, kdo vyplňovali dotazník o samotě, se objevilo navíc i jméno Václav Havel nebo Kateřina Emmons. Zatímco z šedesáti dotazovaných, kteří vyplnili dotazník regulérně, jen dva věděli, kdo je současným prezidentem České republiky, dotazovaní, kteří dotazníky vyplnili bez mého dohledu, ve většině případů odpověď na tuto otázku znali. Vzhledem k odlišnosti odpovědí těchto dvou skupin usuzuji, že dotazovaní, kteří vyplňovali dotazník v soukromí, vyhledali tyto informace na internetu, v novinách nebo knihách.

Třetí problém pak souvisí s formulací otázek, jež byly zařazeny do dotazníku. Při zpracovávání dat mě napadlo, že některé otázky možná byly nepřesně položeny anebo to, že jejich obsah nebyl vyčerpávající.

Jako příklad špatné formulace otázky uvedu otázku třetí, která zněla: Se kterými státy sousedí Česká republika? Nikdo z dotazovaných neuvedl v odpovědi všechny čtyři státy, které s Českou republikou sousedí. Možná, že kdyby otázka byla formulovaná následujícím způsobem: „Se kterými čtyřmi státy sousedí Česká republika?“, někdo z dotazovaných by si nakonec vzpomněl na všechny čtyři státy a do dotazníku je doplnil. Na druhou stranu by tato přesnější formulace znamenala opravdu značnou nápovědu, která by mohla vést k neobjektivitě výzkumu. Cílem výzkumu bylo zjistit znalosti Číňanů o České republice, jež mají, aniž by jim byla poskytnuta při odpovídání jakákoli pomoc. Je tedy diskutabilní, zda tato otázka byla či nebyla formulována správně.

Příkladem nedostatečně vyčerpávající otázky by pak mohla být otázka pátá, jež zněla následovně: „Napište jméno některé slavné osobnosti pocházející z České republiky“.

Tato otázka pak měla pět podotázek a to: *politici, spisovatelé, sportovci, herci nebo zpěváci, jiní*. Při zpracovávání výsledků jsem si všimla skutečnosti, že nikdo z dotazovaných neuvedl do podotázky *jiní* žádné jméno. Zdá se, že dotazovaní opravdu přemýšleli pouze nad jmény politiků, spisovatelů, sportovců, herců nebo zpěváků. Pravděpodobně se nezamýšleli nad tím, zda znají například hudebního skladatele nebo vynálezce pocházejícího z České republiky. Z tohoto důvodu se domnívám, že kdybych při vytváření dotazníků do podotázek zařadila ještě některé jiné kategorie, možná, že by se v odpovědích respondentů objevila i nějaká další jména známých osobností pocházejících z České republiky.

8. OTÁZKY Z DOTAZNÍKU

Otázky, na které dotazovaní odpovídali (v češtině):

1. Jak se jmenuje hlavní město České republiky?
2. Na kterém kontinentu leží Česká republika?
3. S kterými státy sousedí Česká republika?
4. Kolik obyvatel má Česká republika?
5. Napište jména známých osobností pocházejících z České republiky:
 - politici
 - spisovatelé
 - sportovci
 - herci nebo zpěváci
 - jiní
6. Napište názvy produktů popřípadě firem pocházejících z České republiky:
 - značka nealkoholického, alkoholického nápoje
 - kosmetická nebo módní značka
 - značka automobilu
 - jiné
7. Jak se jmenuje současný prezident České republiky?
8. Co se Vám vybaví, když uslyšíte pojem Česká republika?
9. Se kterým dalším státem tvořila Česká republika do roku 1993 společný stát?
10. Jaký je Váš postoj k Evropě?

Otázky, na které dotazovaní odpovídali (v čínštině):

1. 捷克共和国的首都叫什么？
2. 捷克落在哪一个大洲？
3. 捷克的邻国叫什么？
4. 捷克的人口数大概有多少？
5. 请你把你认识来自捷克有名的人写下来:
 - 政治家
 - 作家

- 运动员
 - 演员或歌手
 - 别人
6. 请你把你认识来自捷克的产品或公司写下来:
- 饮料或酒
 - 化妆品衣服
 - 汽车
 - 别的
7. 目前的捷克的总统叫什么名字?
8. 如果你听见捷克这个名字你能想起来什么?
9. 到一九九三年捷克和另外的国是一个国家, 那个另外的国家叫什么名字?
10. 你对欧洲有什么意见?

9. VÝSLEDKY VÝZKUMU

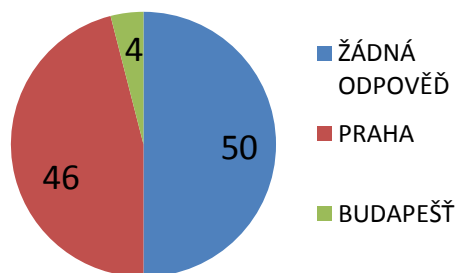
Výsledky výzkumu budu v následující kapitole rozebírat podle jednotlivých otázek. Odpovědi na otázky nejprve rozdělím podle pohlaví a vzdělání dotazovaných, tyto také znázorním pomocí grafů. Výsledky jsou ve všech grafech uvedeny v procentech. Ke každé odpovědi je pak uveden průměrný věk dotazovaných, kteří takto odpověděli. Dále pak odpovědi rozdělím podle věku dotazovaných do několika skupin, tyto odpovědi poté zařadím pro lepší přehled do tabulek.

9.1 PRVNÍ OTÁZKA

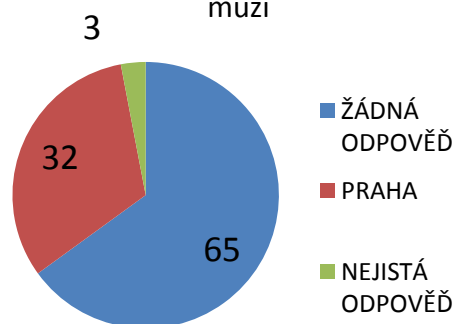
Jak se jmenuje hlavní město České republiky?

Na tuto otázku neodpovědělo celkem třicet pět dotazovaných, z toho dvacet dva mužů a třináct žen. Správnou odpověď, tedy „Praha“ (布拉格) znalo dvacet tři respondentů, jedenáct mužů a dvanáct žen. Jeden z dotazovaných - muž - si pak svou odpovědí nebyl jist a odpověděl „Budapešť nebo Praha“ (布达佩斯或布拉格) a jedna z dotazovaných odpověděla „Budapešť“ (布达佩斯). Na tuto otázku neodpovědělo dvacet pět vysokoškolských studentů, dva vysokoškolsky vzdělání a osm středoškolsky vzdělaných lidí. Praha byla odpovědí šestnácti studentů, pěti osob s vysokoškolským a dvou se středoškolským vzděláním. Jeden student odpověděl „Budapešť“ a jeden si svou odpovědí nebyl jistý a odpověděl „Praha“ nebo „Budapešť“. Dvacet čtyři let je průměrný věk těch, jejichž odpověď byla „Praha“ a dvacet let je pak průměrný věk osob s odpovědí „Budapešť“ a „Praha nebo Budapešť“.

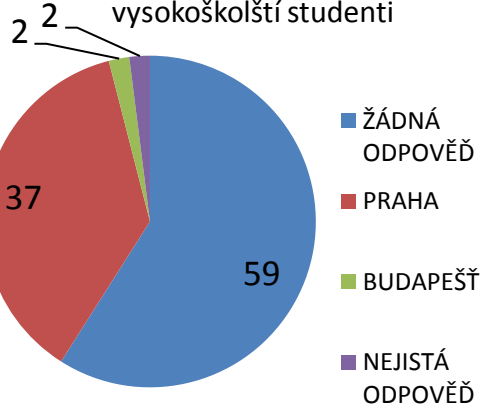
Graf č. 1: otázka první - ženy



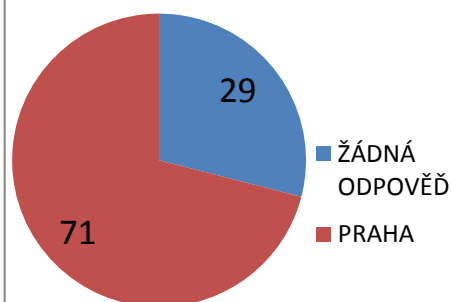
Graf č. 2: otázka první - muži



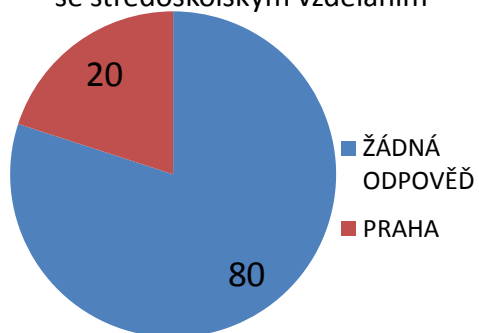
Graf č. 3: První otázka - vysokoškolští studenti



Graf č. 4: první otázka - osoby s vysokoškolským vzděláním



Graf č. 5: první otázka - osoby se středoškolským vzděláním

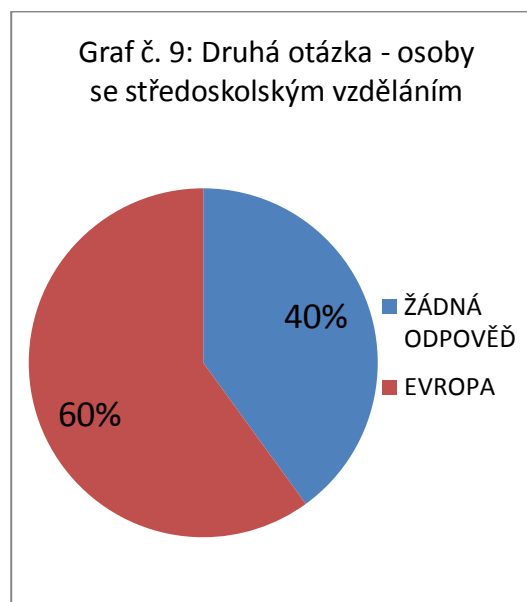
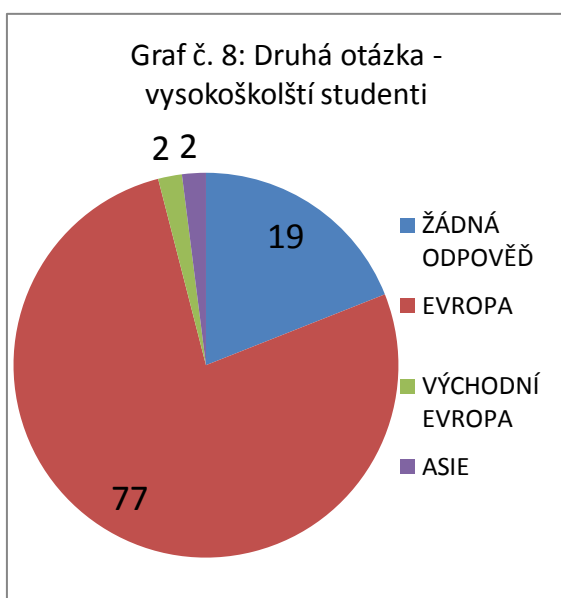
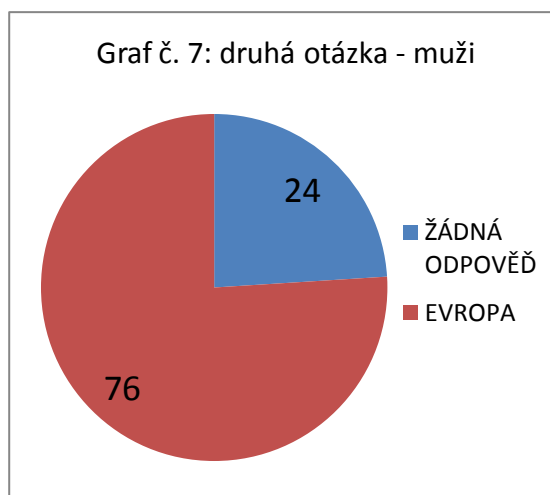
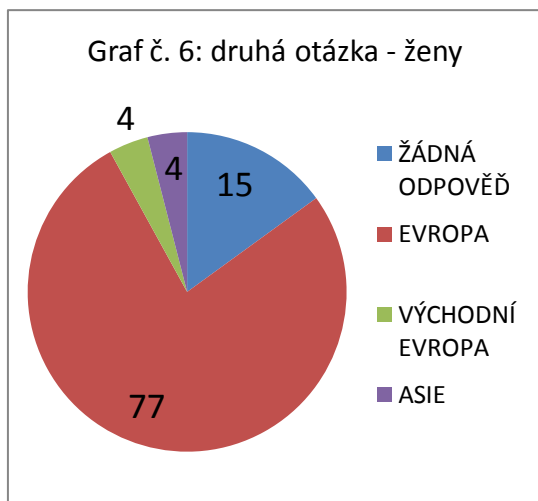


Z grafů č. 1 - 5 vyplývá, že ženy znaly odpověď na tuto otázku častěji než muži. Z hlediska stupně vzdělání, se nejvíce správných odpovědí objevilo u osob s vysokoškolským vzděláním. Následovali je vysokoškolští studenti a nejméně správných odpovědí se objevilo u osob se středoškolským vzděláním.

9.2 DRUHÁ OTÁZKA

Na kterém kontinentu leží Česká republika?

Tuto otázku nezodpovědělo celkem dvanáct lidí, osm mužů a čtyři ženy. „Evropa“ (欧洲) odpovědělo čtyřicet šest dotazovaných, dvacet šest mužů a dvacet žen. Jedna žena odpověděla „východní Evropa“ (东欧). „Asie“ (亚洲) pak byla odpovědí na tuto otázku pro jednu z dotazovaných. Osm vysokoškolských studentů na tuto otázku neodpovědělo, třicet tři z nich odpovědělo „Evropa“ a jeden z nich pak odpověděl „východní Evropa“. „Asie“ byla odpověď jedné studentky. Všechny sedm osob s vysokoškolským vzděláním, které se zúčastnily výzkumu, odpověděly správně „Evropa“. Z deseti osob se středoškolským vzděláním pak čtyři neodpověděly a šest odpovědělo „Evropa“. Lidem, jež odpověděli „Evropa“, je v průměru dvacet čtyři let. Průměrný věk osob, jejichž odpověď byla „východní Evropa“ je dvacet jedna a pro odpověď „Asie“ osmnáct let.



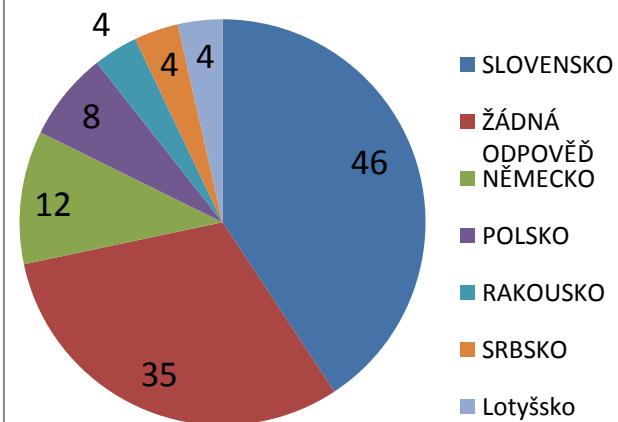
Z grafů č. 6 - 9 lze vyčíst, že odpovědi mužů a žen na tuto otázku byly téměř vyrovnané. Z hlediska vzdělání nejvíce správných odpovědí uvedly osoby s vysokoškolským vzděláním, následovali je vysokoškolští studenti a nejméně správných odpovědí uvedly osoby se středoškolským vzděláním.

9.3 TŘETÍ OTÁZKA

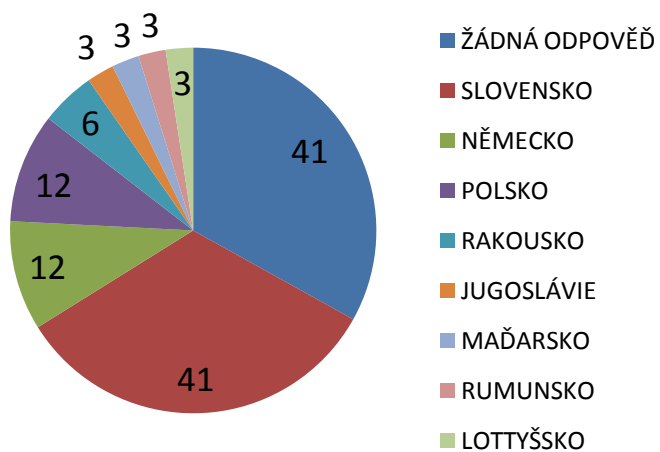
S kterými státy sousedí Česká republika?

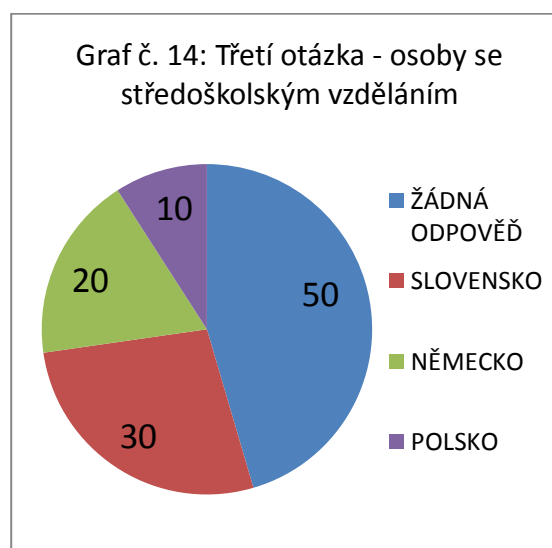
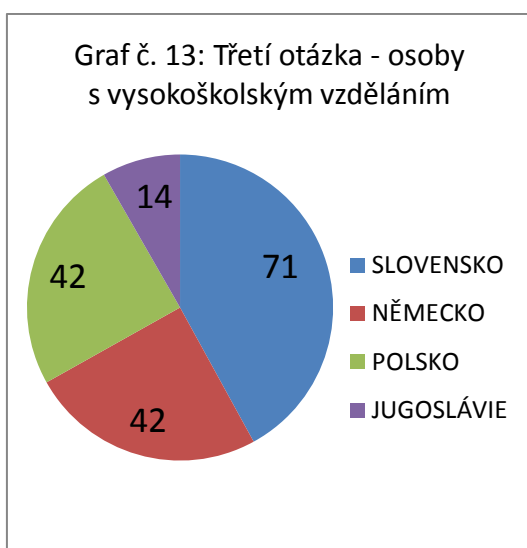
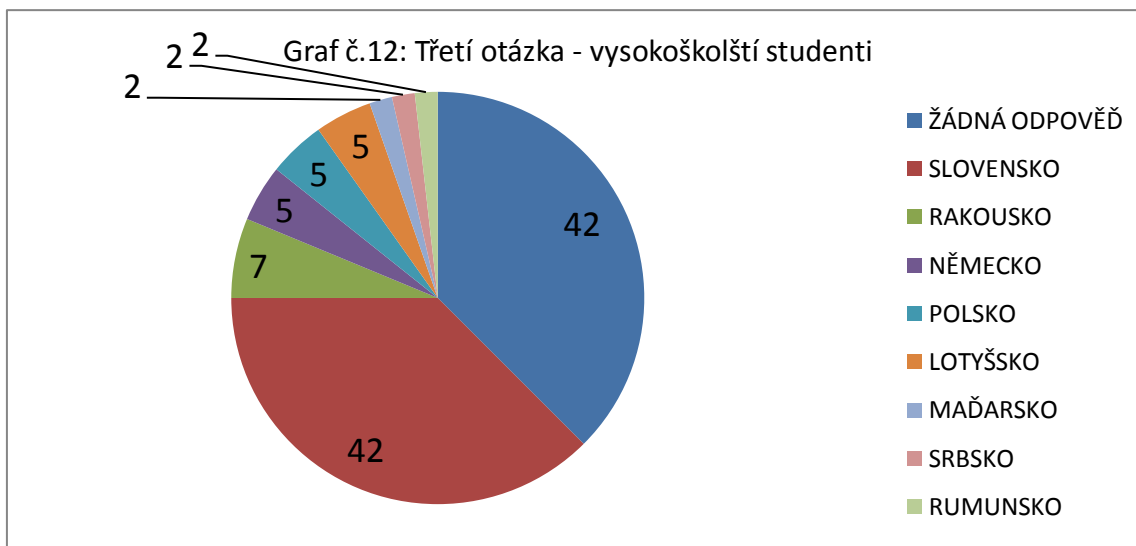
Dvacet tři z dotazovaných – devět žen a čtrnáct mužů - tuto otázku nezodpověděli. Jeden z dotazovaných - muž - odpověděl „Jugoslávie“ (南斯拉夫). „Německo“ (德国) byla odpověď sedmi dotazovaných, čtyř mužů a tří žen. Jeden muž odpověděl „Maďarsko“ (匈牙利). „Polsko“ (波兰) pak byla odpověď šesti respondentů, čtyř mužů a dvou žen. „Rakousko“ (奥地利) se objevilo v odpovědích celkem třikrát, odpověděli tak dva muži a jedna žena. Nejčastější odpovědí na tuto otázku bylo „Slovensko“ (斯洛伐克), jenž správně považuje za sousedy České republiky čtrnáct mužů a dvanáct žen. Jedna z dotazovaných odpověděla „Srbsko“ (塞尔维亚) a jeden muž odpověděl „Rumunsko“ (罗马尼亚). „Lotyšsko“ (拉脱维亚) pak bylo odpovědí jedné ženy a jednoho muže. Tuto otázku nevyplnilo osmnáct vysokoškolských studentů, dva studenti odpověděli „Německo“, dva „Polsko“, tři „Rakousko“, osmnáct „Slovensko“, jeden „Maďarsko“, jeden „Srbsko“, jeden „Rumunsko“ a dva „Lotyšsko“. Všichni dotazovaní s vysokoškolským vzděláním tuto otázku zodpověděli. „Německo“ bylo odpovědí tři z nich, „Polsko“ taktéž. „Slovensko“ se objevilo v odpovědích pětkrát a jedna z odpovědí byla „Jugoslávie“. Lidé se středoškolským vzděláním odpověděli dvakrát „Německo“, jednou „Polsko“ a třikrát „Slovensko“. Pět lidí pak vůbec na tuto otázku neodpovědělo. Průměrný věk osob, které odpověděly „Německo“, je dvacet sedm let. Dvacet šest je průměrný věk lidí, kteří odpověděli „Polsko“ a dvacet jedna je průměrný věk těch, kteří uvedli jako odpověď „Rakousko“. Dotazovaným, kteří odpověděli „Slovensko“, je v průměru dvacet pět let a u odpovědi „Lotyšsko“ je tomu také tak. Dotazovaným, kteří odpověděli „Rumunsko“ a „Maďarsko“, je dvacet let. Devatenáct let je osobě, která uvedla jako odpověď „Srbsko“ a třicet čtyři let osobě, která uvedla „Jugoslávie“

Graf č. 10: Třetí otázka - ženy:



Graf č. 11: Třetí otázka - muži





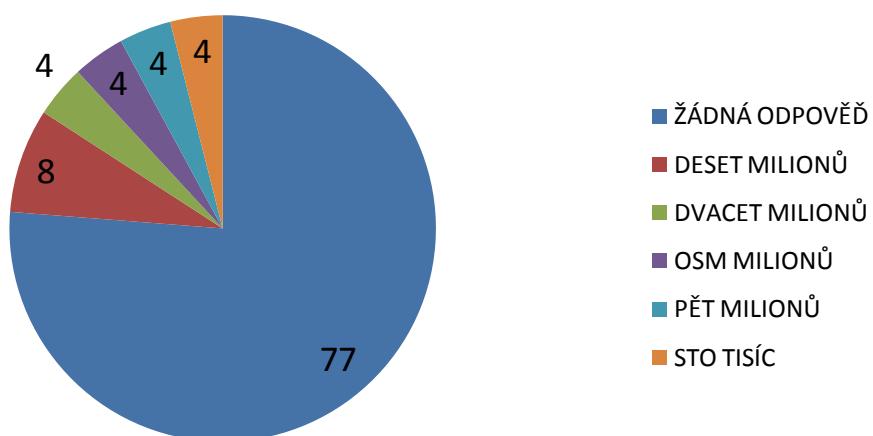
Z grafů č. 10 - 14 lze vyčíst, že správnou odpověď „Slovensko“ znaly častěji ženy než muži, i když rozdíl není velký. Odpovědi „Rakousko“ a „Polsko“ se objevovaly častěji u mužů a „Německo“ pak bylo vyrovnané. Z hlediska vzdělání se správné odpovědi objevovaly nejčastěji u osob s vysokoškolským vzděláním. Odpovědi vysokoškolských studentů a osob se středoškolským vzděláním pak byly téměř vyrovnané. „Německo“ a „Polsko“ jsou odpovědi, které se častěji objevily u osob se středoškolským vzděláním než u vysokoškolských studentů. „Rakousko“ a „Slovensko“ jsou odpovědi, jež se častěji objevily u vysokoškolských studentů než u osob se středoškolským vzděláním.

9.4 ČTVRTÁ OTÁZKA

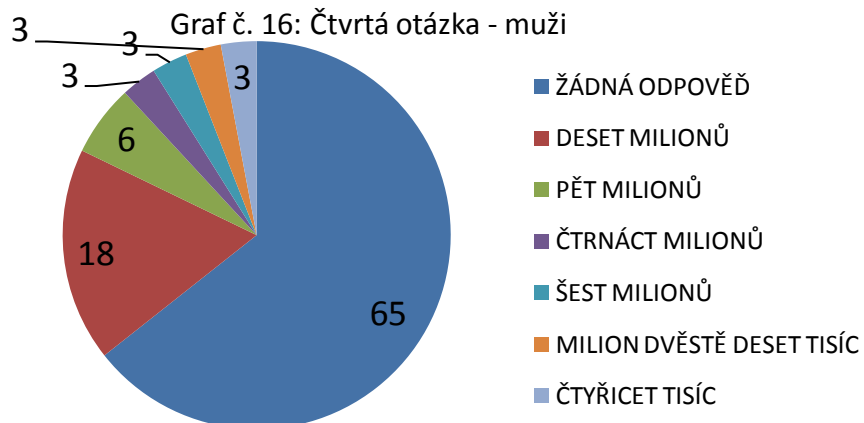
Kolik obyvatel má Česká republika?

Neodpovědělo čtyřicet dva z dotazovaných, dvacet dva mužů a dvacet žen. „Deset milionů“ pak bylo odpovědí šesti mužů a dvou žen. Jedna žena a dva muži si myslí, že Česká republika má pět milionů obyvatel. „Dvacet milionů“, „osm milionů“ a „sto tisíc“ jsou hodnoty, které se objevily v odpovědích jednou – pokaždé tak odpověděly ženy. „Čtrnáct milionů“, „šest milionů“, „milion dvě stě deset tisíc“ a „čtyřicet tisíc“ jsou hodnoty, které se také vyskytly jednou – odpověděli tak muži. Dvacet sedm vysokoškolských studentů na tuto otázku neodpovědělo. Osm studentů se domnívá, že počet obyvatel České republiky je deset milionů a dva studenti si myslí, že jich je pět milionů. Ze sedmi vysokoškolsky vzdělaných lidí, kteří se výzkumu účastnili, jich šest na tuto otázku neodpovědělo a „šest milionů“ byla odpověď jednoho z nich. Ze středoškolsky vzdělaných lidí jich devět neodpovědělo a jeden z nich pak odpověděl „pět milionů“. Dvacet dva let je průměrný věk osob, jejichž odpověď zněla „deset milionů“. Lidem, kteří odpověděli „pět milionů“, bylo v průměru devatenáct let. Devatenáct let pak bylo v průměru také lidem, kteří odpověděli „sto tisíc“ a „čtyřicet tisíc“. Dotazované osobě, jež odpověděla „osm milionů“, je osmnáct let, dvacet jedna let je dotazovanému, jehož odpověď zněla „dvacet milionů“. Třicet let je osobě, která uvedla jako odpověď „šest milionů“. Dvacet tři let je osobě, jejíž odpověď zněla „čtrnáct milionů“ a dvacet čtyři let pak osobě, jež odpověděla na tuto otázku „milion dvě stě deset tisíc“.

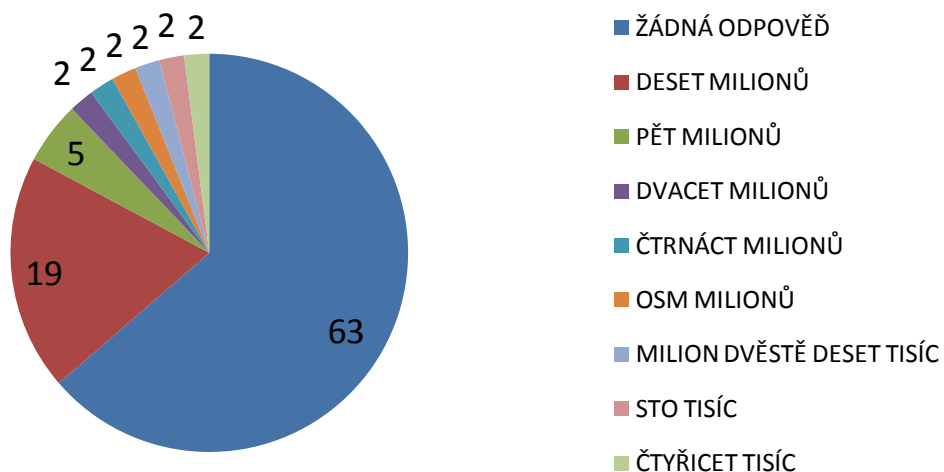
Graf č. 15: Čtvrtá otázka - ženy

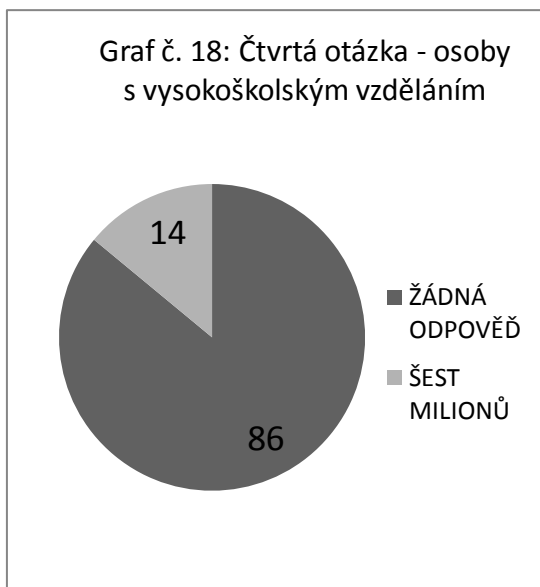


Graf č. 16: Čtvrtá otázka - muži



Graf č. 17: Čtvrtá otázka - vysokoškolští studenti





Z grafů č. 15 - 19 vyplývá, že muži znali odpověď na čtvrtou otázku častěji než ženy. Z hlediska vzdělání se správné odpovědi objevily pouze u vysokoškolských studentů, u osob s vysokoškolským a středoškolským vzděláním se správná odpověď neobjevila.

9.5 PÁTÁ OTÁZKA

Napište jména známých osobností pocházejících z České republiky:

- politici
- spisovatelé
- sportovci
- herci nebo zpěváci
- jiní

Osm lidí z dotazovaných odpovědělo „Milan Kundera“ (米兰昆德拉), z toho pět mužů a tři ženy. Tři dotazovaní vyplnili jméno „Pavel Nedvěd“ (内德维德), dva muži a jedna žena. Odpovědi jedné ženy pak byla animovaná postava „krtek“. Milana Kunderu znali čtyři vysokoškolští studenti, tři lidé s vysokoškolským vzděláním a jeden dotazovaný se středoškolským vzděláním. Pavla Nedvěda znal jeden vysokoškolský student a dva lidé s vysokoškolským vzděláním. „Krtek“ pak byla odpověď dotazované s vysokoškolským vzděláním. Průměrný věk dotazovaných, jež odpověděli „Milan Kundera“, je dvacet šest

let. Dotazovaným, kteří odpověděli „Pavel Nedvěd“, je dvacet devět let a dotazované, jejíž odpověď zněla „krtek“ je třicet osm let. Milana Kunderu a Pavla Nedvěda znali častěji muži, animovanou postavu krtka pak ženy. Milana Kunderu znali čtyři vysokoškolští studenti, tři vysokoškolsky vzdělané osoby a jedna osoba se středoškolským vzděláním. Pavla Nedvěda uvedl v podotázce *sportovci* jeden vysokoškolský student a dvě osoby s vysokoškolským vzděláním. Krtka uvedla v podotázce *jiní* osoba vysokoškolsky vzdělaná. Průměrný věk lidí, kteří jako odpověď uvedli „Milan Kundera“ je dvacet šest let, u odpovědi „Pavel Nedvěd“ dvacet devět let a u „krtk“ třicet osm let.

Co se týká pododdílu *politici*, v něm ani jeden z respondentů neuvedl konkrétní jméno žádného českého politika. Jeden z dotazovaných – muž, dvacetiletý student - se však zmiňoval o politikovi, „jenž se v České republice zasloužil o demokracii a jenž je také dramatik“. Z tohoto popisu jsem usoudila, že se jedná o Václava Havla. Vzhledem k tomu, že dotazovaný neznal jeho jméno, jsem tuto odpověď nezařadila do výsledků. Zcela bez odpovědi zůstal pododdíl *herci a zpěváci*.

9.6 ŠESTÁ OTÁZKA

Napište názvy produktů popřípadě firem pocházejících z České republiky:

- značka nealkoholického, alkoholického nápoje
- kosmetická nebo módní značka
- značka automobilu
- jiné

U této otázky zapsali dva z dotazovaných, jeden muž a jedna žena k podotázce *automobil* název značky „Škoda auto“ (斯柯达汽车). Jedna z odpovídajících pak napsala jako odpověď „krtek“ (鼯鼠). Na tuto otázku odpověděli pouze lidé s vysokoškolským vzděláním. Průměrný věk dotazovaných, kteří odpověděli „Škoda“, je třicet pět let a ženě, která jako odpověď uvedla „krtk“, je třicet osm let. Některé podotázky respondenti pouze zaškrtili, avšak nenapsali k nim žádné konkrétní jméno. Tyto odpovědi jsem proto do sčítání nezahrnula.

9.7 SEDMÁ OTÁZKA

Jak se jmenuje současný prezident České republiky?

Dva z dotazovaných - muži, odpověděli „Václav Klaus“ (克劳斯). Oba tito dotazovaní byli vysokoškolští studenti ve věku dvacet čtyři let. Ostatní dotazovaní na tuto otázku neodpověděli.

9.8 OSMÁ OTÁZKA

Co se Vám vybaví, když uslyšíte pojem Česká republika?

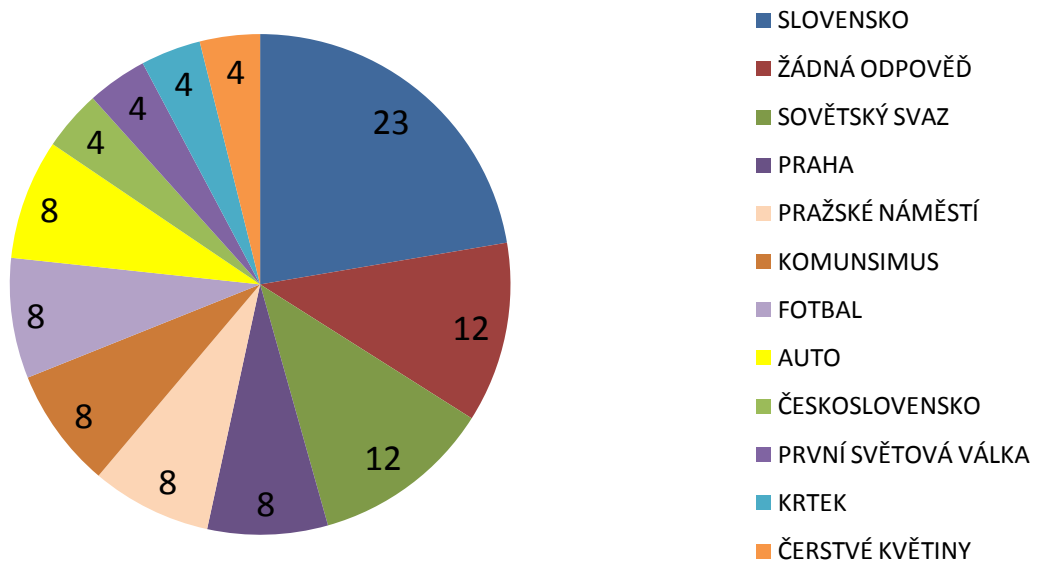
Osmi Číňanům se vybaví „Slovensko“ (斯洛伐克), šesti ženám a dvěma mužům. „Československo“ (捷克斯洛伐克) se vybaví čtyřem z dotazovaných, jedné ženě a třem mužům. Jednomu muži se vybaví „dřívější Československo“ (捷克斯洛伐克曾是一个国家). Pod pojmem Česká republika se čtyřem Číňanům vybaví „Sovětský svaz“ (苏联), třem ženám a jednomu muži. Dvě ženy si pod pojmem Česká republika představí Prahu (布拉格) a jednomu muži se vybaví „východní Evropa“ (东欧). Když se řekne Česka republika, jeden z dotazovaných si představí „malý stát“ (一个小国家) a jeden respondent „malý evropský stát“ (欧洲一个小国). Osmi z dotazovaných se vybaví „fotbal“ (足球), z toho šesti mužům a dvěma ženám. Jedné z žen, která vyplňovala dotazník, se pod Českou republikou vybavil „krtek“ (鼯鼠的故事) a dvěma mužům „Světový pohár“ (世界杯). Jeden z dotazovaných k této otázce napsal: „Pravda vítězí“ (真理必胜). Jedna žena si pod pojmem Česká republika vybaví „první světovou válku“ (第一次世界大战). Pojem Česká republika dvěma ženám asociuje „komunismus“ (共产主义) a jednomu muži „socialismus“. „Pražská univerzita“ (布拉格大学) se vybaví jednomu muži a „Pražské náměstí“ (布拉格广场) pak dvěma ženám. Tři z respondentů také odpověděli, že se jim pod pojmem Česká republika vybaví „auto“ (汽车) a jedné ženě „čerstvé květiny“ (鲜花). Jednomu muži se vybaví „Nesnesitelná lehkost bytí“ (不能承受的生命之轻).

„Československo“ je odpovědí vysokoškolských studentů, „Slovensko“ sedmi vysokoškolských studentů a jedné osoby se středoškolským vzděláním. „Fotbal“ se vybavil

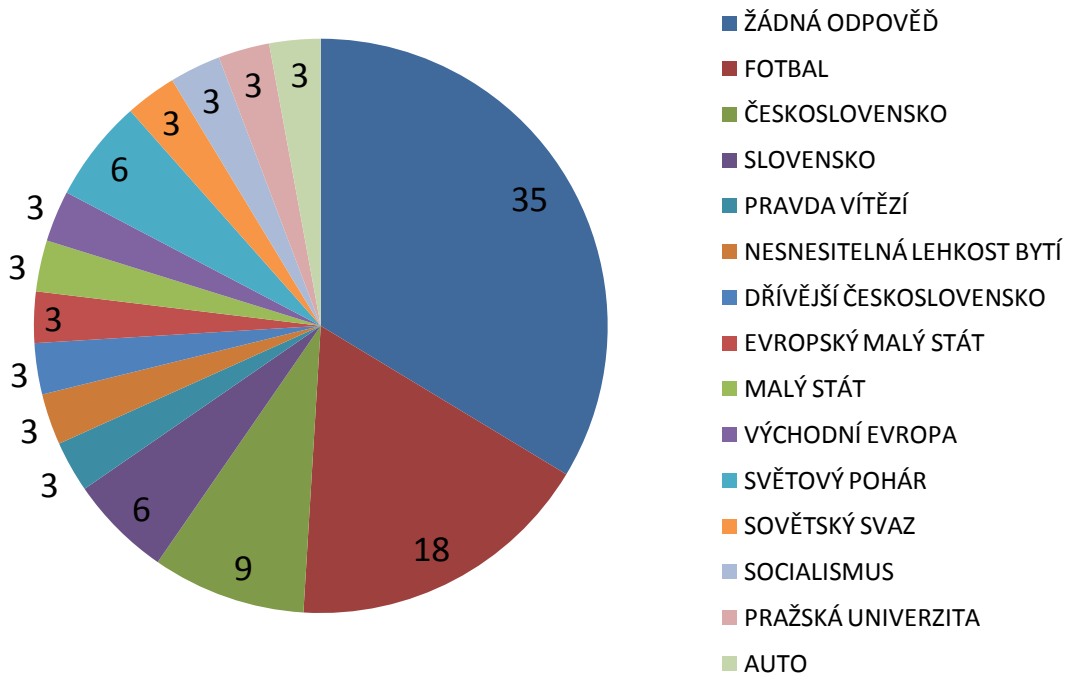
osmi vysokoškolským studentům, „Sovětský svaz“ třem vysokoškolským studentům a jedné osobě se středoškolským vzděláním, „auto“ se vybavilo dvěma vysokoškolským studentům a jedné středoškolsky vzdělané osobě. „Světový pohár“, „komunismus“ a „Pražské náměstí“ se vybaví dvěma vysokoškolským studentům. Jedné osobě se s vysokoškolským vzděláním se vybavila „východní Evropa“, další „dřívější Československo“, další pak „malý stát“ anebo „krtek“. Jednomu vysokoškolskému studentovi se vybavila „Nesnesitelná lehkost bytí“, dalšímu „Pravda vítězí“ anebo „evropský malý stát“, „první světová válka“ či „čerstvé květiny“. Jedné osobě se středoškolským vzděláním se vybaví „socialismus“ anebo „Pražská univerzita“. „Praha“ se vybaví jednomu vysokoškolskému studentovi a jedné osobě s vysokoškolským vzděláním.

Průměrný věk lidí, kteří odpověděli „Československo“ je dvacet jedna let, u odpovědi „Slovensko“ je to dvacet osm let, „fotbal“ dvacet jedna let, „Sovětský svaz“ dvacet jedna let, „auto“ dvacet sedm let, „Světový pohár“ dvacet jedna let, „komunismus“ dvacet let, „evropský malý stát“ dvacet čtyři let, „východní Evropa“ třicet čtyři let, „dřívější Československo“ čtyřicet šest let, „Praha“ dvacet devět let, „malý stát“ třicet pět let, „socialismus“ devatenáct let, „Nesnesitelná lehkost bytí“ dvacet jedna let, „Pravda vítězí“ dvacet čtyři let, „Pražská univerzita“ devatenáct let, „Pražské náměstí“ devatenáct let, „krtek“ třicet osm let, „první světová válka“ dvacet jedna let a „čerstvé květiny“ dvacet let.

Graf č. 20: Osmá otázka - ženy



Graf č. 21: Osmá otázka - muži

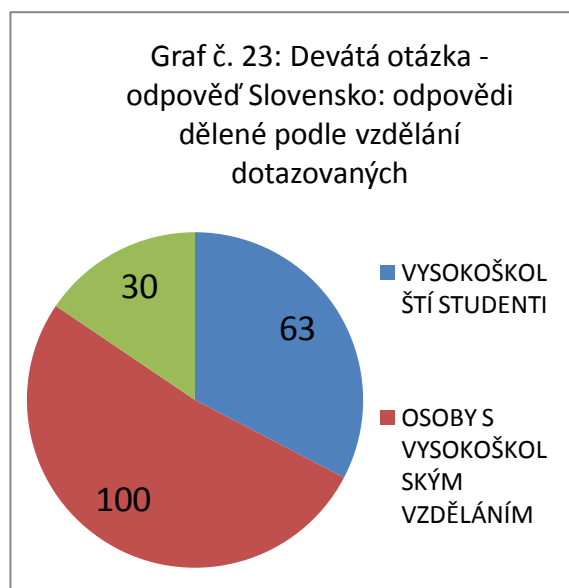
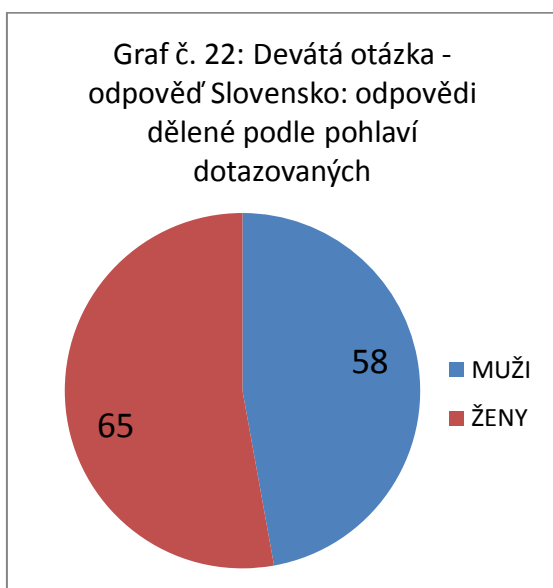


Z grafů č. 20 a 21 lze vyčíst, že Slovensko a fotbal je to, co se Číňanům vybaví nejčastěji pod pojmem Česká republika.

9.9 DEVÁTÁ OTÁZKA

Se kterým dalším státem tvořila Česká republika do roku 1993 společný stát?

„Slovensko“ byla odpověď třiceti sedmi Číňanů, dvaceti mužů a sedmnácti žen. „Slovensko“ bylo odpovědí dvaceti sedmi vysokoškolských studentů, sedmi vysokoškolsky vzdělaných a tří středoškolsky vzdělaných osob. Ostatní respondenti na tuto otázku neodpověděli. Průměrný věk dotazovaných, kteří odpověděli „Slovensko“ je dvacet pět let.



Z grafů č. 22 a 23 lze vyčíst, že ženy znaly odpověď na tuto otázku častěji než muži. Z hlediska vzdělání pak znaly nejčastěji odpověď osoby s vysokoškolským vzděláním, následovali je vysokoškolští studenti. Nejmenší počet správných odpovědí se pak objevil u osob se středoškolským vzděláním.

9.10 DESÁTÁ OTÁZKA

Jaký je váš postoj k Evropě?

Pomocí poslední otázky jsem se snažila zjistit, jaký mají Číňané pohled na Evropu, jaký k ní zaujímají postoj. Zde mohli dotazovaní buďto rozepsat svůj názor na Evropu a Evropany anebo napsat své připomínky k Evropě. I když jsem na respondenty apelovala, aby vyplnili alespoň právě tuto otázku, několik z nich tak neučinilo vůbec. Někteří

odpovídající pak pouze napsali, že nemají názor nebo žádných připomínek k Evropě a Evropanům celkově. U této otázky jsem se rozhodla nedělit odpovědi dotazovaných podle kritérií pohlaví, vzdělání a věk. Odpovědi, nebo spíše výpovědi, které se objevily u této otázky, jsem rozdělila do několika skupin a to podle jejich charakteru.

Do první skupiny jsem zařadila výpovědi, které byly ve své podstatě kladné. V nich dotazovaní většinou reagovali v tom smyslu, že Evropu jako kontinent chválili. Objevily se zde takové odpovědi jako: „Evropa, především pak její příroda je krásná, prostředí v Evropě je pěkné.“ Také zde odpovídající, většinou vysokoškolští studenti, vyjadřovali svá přání v budoucnu v Evropě studovat nebo pracovat. Z těchto odpovědí vyplývá, že generace mladých Číňanů ve většině případů má o Evropu zájem. Pro mladé Číňany je Evropa atraktivní a mají opravdovou touhu se jednou do Evropy a podívat a poznat ji.

Do druhé skupiny jsem pak zařadila odpovědi s tématem, které se objevovalo velmi často. Byly to odpovědi, v nichž dotazovaní popsali vztah mezi Evropou a Asií tak, jak jej vidí oni. Z těchto odpovědí vyplývá zcela jednoznačný závěr. Číňané si myslí, že Evropa by se měla snažit o zlepšení vztahů mezi ní a ČLR. Dotazovaní by si rovněž přáli, aby se komunikace mezi Evropou a ČLR zintenzivnila. Jejich přáním je také to, aby Evropa v budoucnu s Čínou ještě více spolupracovala. Z odpovědí také často vyznívá, že Číňané považují Evropu za ekonomicky velmi vyspělou a jsou toho názoru, že by Evropa měla Číně v jejím ekonomickém rozvoji více pomáhat.

Třetí skupina pak reflektuje subjektivní názory. Mnohokrát se v odpovědích objevilo, že je Evropa krásná, má velmi vyspělou ekonomiku a životní úroveň Evropanů je vysoká. Z těchto názorů mě zaujal jeden, kdy se dotazovaný k Evropanům vyjádřil ve smyslu, že Evropané jsou romantičtí. V několika případech se dotazovaní zmínili o tom, že by si přáli, aby Evropané v budoucnu nahlíželi na Čínu a Číňany s větším porozuměním a snažili se Čínu a její kulturu pochopit. Objevila se také opačná přání, a sice že by Evropa měla být v Číně více propagovaná, především pak Evropská kultura a to z toho důvodu, aby měli Číňané možnost ji lépe poznat a zároveň tak pochopit. V jedné z odpovědí dotazovaný uvedl i konkrétní příklad a to Čínsko-francouzský kulturní výměnný festival. Jedná se o festival, v jehož rámci si tyto dvě země předávají informace o své kultuře. Děje se tak pomocí promítání filmů, vystoupení různých umělců, divadelních představení apod.² Dle dotazovaného by bylo pro obě strany přínosné, kdyby se podobné festivaly konaly i

² http://www.chinaculture.org/gb/en/2007-06/05/content_98953.htm (9. 07. 2011)

mezi ostatními Evropskými státy a Čínskou lidovou republikou. Přispělo by to k lepšímu vzájemnému pochopení těchto rozdílných kultur.

Do čtvrté skupiny jsem pak zařadila názory, jež byly, dle mého mínění, vůči Evropě kritické. Zde dotazovaní kritizovali například nejednotnost Evropy. Dle těchto odpovědí vidí někteří Číňané evropské země jako státy, které řeší jen své vlastní problémy a nezajímají se o dění v okolních státech, natož aby pak slabším státům pomáhali. Také se zde objevila výtku vůči postoji, jež Evropa zastává k Africe. Zde dotazovaný kritizoval nezájem Evropy k stavu, v němž se Afrika nachází.

Otázky č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 9 jsem podle pohlaví a vzdělání dotazovaných znázornila pomocí grafů. Dotazované jsem dále rozdělila pro lepší přehled do pěti skupin podle věku:

1. skupina: 17-20 let
2. skupina: 21-24 let
3. skupina: 25-29 let
4. skupina: 30-40 let
5. skupina: 41-57 let

V následujících tabulkách pak uvádím počet správných odpovědí v procentech u jednotlivých věkových skupin:

Tabulka č. 1: odpovědi na 1. otázku

Věk dotazovaných	1. otázka
17-20 let	48%
21-23 let	18%
24-29 let	43%
30-40 let	67%
41-57 let	20%

Tabulka č. 2: odpovědi na 2. otázku

Věk dotazovaných	2. otázka
17-20 let	92%
21-23 let	71%
24-29 let	58%
30-40 let	83%
41-57 let	60%

Tabulka č. 3: odpovědi na 3. otázku

	3. otázka: odpověď Slovensko	3. otázka: odpověď Německo	3. otázka: odpověď Polsko	3. otázka: odpověď Rakousko
17-20 let	52%	12%	8%	4%
21-23 let	36%	6%	6%	12%
24-29 let	43%	0%	0%	0%
30-40 let	67%	33%	50%	0%
41-57 let	40%	0%	0%	20%

Tabulka č. 4: odpovědi na 4. otázku

Věk dotazovaných	4. otázka
17-20 let	16%
21-23 let	12%
24-29 let	43%
30-40 let	0%
41-57 let	0%

Tabulka č. 5: odpovědi na 5. otázku

Věk dotazovaných	5. otázka: spisovatelé	5. otázka: sportovci	5. otázka: jiní
17-20 let	16%	4%	0%
21-23 let	6%	0%	0%
24-29 let	0%	0%	0%
30-40 let	50%	33%	17%
41-57 let	0%	0%	0%

Tabulka č. 6: odpovědi na 6. otázku

Věk dotazovaných	6. otázka: automobil	6. otázka: jiní
17-20 let	0%	0%
21-23 let	0%	0%
24-29 let	14%	0%
30-40 let	33%	17%
41-57 let	0%	0%

Tabulka č. 7: odpovědi na 7. Otázku

Věk dotazovaných	7. otázka
17-20 let	0%
21-23 let	0%
24-29 let	29%
30-40 let	0%
41-57 let	0%

Tabulka č. 8: odpovědi na 9. otázku

Věk dotazovaných	9. otázka
17-20 let	64%
21-23 let	65%
24-29 let	29%
30-40 let	83%
41-57 let	60%

Z tabulek lze vidět, že nejvíce odpovědí se v převážné většině objevovalo ve skupině 30-40 let. Ze čtrnácti otázek tomu tak bylo v deseti případech. Ve dvou případech se pak objevilo nejvíce správných odpovědí u skupiny 24-29 let, v jednom případě u

skupin 17-20 let a 41-57 let. Skupina dotazovaných ve věku 21-23 let neměla v jediném případě nejvíce správných odpovědí

10. DISKUSE

V následující diskusi bych se chtěla zamyslet nad pravděpodobnými důvody, proč se v dotaznících objevily právě takové odpovědi, jaké se v nich objevily. Vzhledem k tomu, že internet je v současné době největší a nejvíce dostupný zdroj informací, rozhodla jsem se v rozboru u některých odpovědí použít právě internet k tomu, abych si dohledala potřebný materiál podporující má tvrzení.

První otázka: Jak se jmenuje hlavní město České republiky?

U této otázky se objevily pouze odpovědi Praha a ve dvou případech pak Budapešť. Vzhledem k tomu, že většina dotazovaných, která na otázku odpověděla, odpověděla správně a vezmeme-li v potaz, že správně odpovědělo dvacet tři z šedesáti dotazovaných, usuzuji, že Praha je v Číně opravdu známá. Odpovědi svědčí o tom, že dotazovaní si byli odpověďmi jistí a že pouze nezapisovali města, která je zrovna napadla. Z výsledku je vidět, že si Číňané nepletou Prahu s jinými evropskými metropolemi. Pokud se objevila špatná odpověď, tak to byla Budapešť. Dotazovaní si spletli Prahu s hlavním městem státu, jenž není úplně mimo dosah České republiky. Je to myslím, dobrý výsledek. Těžko říct, díky čemu je Praha v Číně tak známá, jedním z důvodů by ale mohla být píseň Pražské náměstí, o které se budu více zmiňovat v diskusi u osmé otázky.

Druhá otázka: Na kterém kontinentu leží Česká republika?

Ti dotazovaní, jež odpověděli, odpověděli ve většině případů, že Česká republika se nachází v Evropě. Pouze v jedné z odpovědí se objevila Asie, jiný kontinent se v odpovědích nevyskytl. Dle mého mínění je to dobrý výsledek, já osobně jsem očekávala, že se mezi odpověďmi objeví i Amerika, jelikož se mi několikrát při kontaktu s Číňany stalo, že se domnívali, že Česká republika leží někde v Americe.

Třetí otázka: S kterými státy sousedí Česká republika?

Nejčastější odpovědí na tuto otázku bylo „Slovensko“. Je velmi pravděpodobné, že je to způsobeno tím, že Česká a Slovenská republika spolu v minulosti tvořili jeden stát. A tudíž Číňané mají Českou republiku spojenou se Slovenskem. Sama jsem očekávala, že Slovensko se v odpovědích objeví nejčastěji. Druhou nejčastější odpovědí bylo „Německo“, třetí „Polsko“ a čtvrtou „Rakousko“. „Lotyšsko“ bylo pátou nejčastější odpovědí (v dotaznících se tato odpověď objevila dvakrát). „Jugoslávie“, „Maďarsko“,

„Rumunsko“ a „Srbsko“ byly pak šestou nejčastější odpovědí (vždy po jedné odpovědi). Tyto výsledky bych také hodnotila kladně. Kromě správných odpovědí, které převažovaly, se objevily také státy jako Jugoslávie, Maďarsko, Rumunsko, Srbsko a Lotyšsko. Z pohledu na mapu Evropy vidíme, že tyto odpovědi nebyly úplně scestné. Státy, které dotazovaní jmenovali, leží poměrně blízko České republiky. Z toho lze usoudit, že Číňané opravdu vědí, kde se Česká republika nachází, v jakém přibližně místě, pouze ji směřují více na východ, než kde ve skutečnosti leží. Také si nepletou Českou republiku s Čečenskem, což se často cizincům stává. V následující mapě jsem zaznačila počet odpovědí, které se v dotaznících u jednotlivých států objevily.



Zdroj:<http://www.google.cz/imgres?imgurl=http://geoportal.alej.cz/> (8. 8. 2011)

Žádný z dotazovaných neuvedl všechny čtyři státy. Pouze ve dvou případech dotazovaní uvedli tři státy sousedící s Českou republikou, a to Slovensko, Německo a Polsko.

Čtvrtá otázka: Kolik obyvatel má Česká republika?

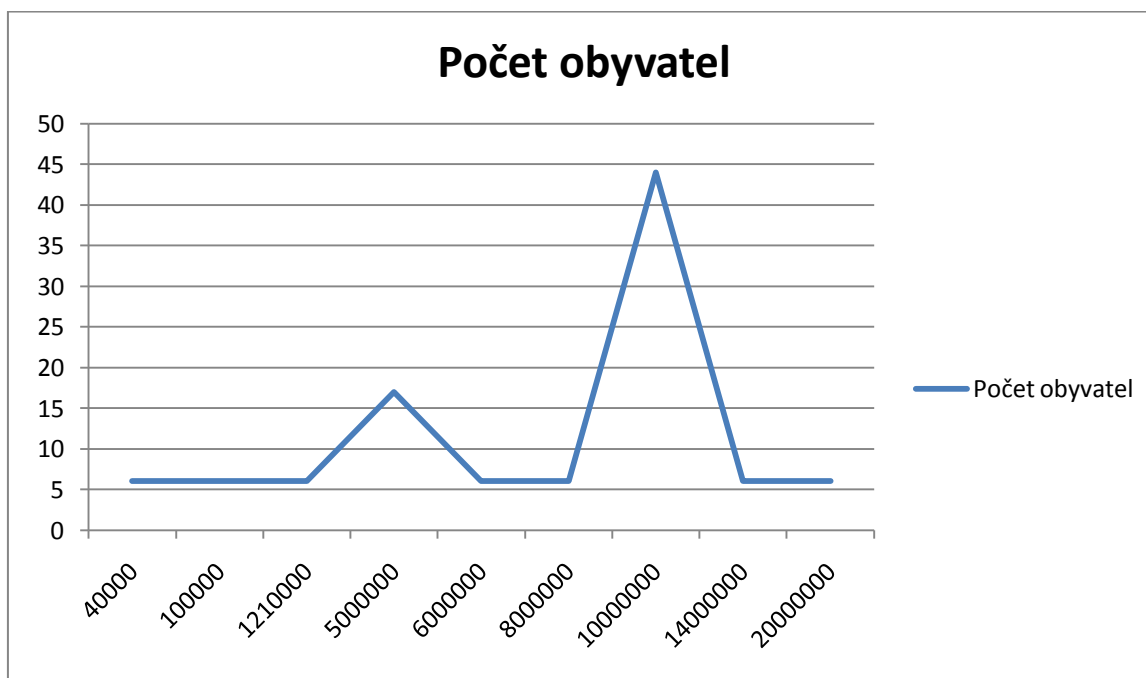
Na tuto otázku se objevily velmi zajímavé odpovědi. Před tím, než jsem započala výzkum, jsem byla velmi zvědavá, jaké budou odpovědi právě na tuto otázku. Domnívala

jsem se, že vzhledem k počtu obyvatel Čínské lidové republiky budou dotazovaní mít sklony k přehánění. Tedy že jejich odpovědi budou obsahovat čísla mnohonásobně vyšší anebo naopak nižší než je skutečný počet obyvatel České republiky. Že zkrátka nebudou schopni si představit kolik obyvatel má Česká republika, i když vědí, že je to malý stát.

Výsledek byl ten, že většina z dotazovaných na tuto otázku neodpověděla. Avšak ti z dotazovaných, jež odpověděli, byli svými odpověďmi velmi blízko realitě. Několikrát se objevilo číslo deset a pět milionů, a jedenkrát šest a osm milionů. V některých z odpovědí se pak objevilo číslo dvacet milionů. Nikdo z dotazovaných pak neodpověděl více než dvacet milionů. Mezi odpověďmi se objevila také čísla sto tisíc a čtyřicet tisíc. Tedy čísla mnohokrát nižší než je realita. Očekávala jsem, že takový typ odpovědí se objeví nejčastěji. K mému překvapení se tak nestalo.

Z následujícího grafu, ve kterém jsem záměrně nezahrnula dotazníky, které neobsahovaly žádnou odpověď na čtvrtou otázku, lze vyčíst, že nejčastější odpovědí byla správná odpověď „deset milionů“ a tato odpověď nad ostatními odpověďmi značně převyšovala. Následovala odpověď „pět milionů“. Ostatní odpovědi se pak každá objevila pouze jedenkrát.

Graf č. 24



Po seřazení odpovědí od nejnižší hodnoty po nejvyšší lze určit medián – prostřední hodnotu - kterým je v tomto případě hodnota 6000000. Velice zajímavě pak vychází aritmetický průměr. Ten je 7150000, což je velmi blízko realitě – 1000000.

Pátá otázka: Napište jméno slavné osobnosti pocházející z České republiky.

Trochu mě zklamalo, že se v odpovědích k podotázce spisovatelé objevil „pouze“ Milan Kundera. Řekla bych, že je diskutabilní, zda je Milan Kundera český autor, když on sám, se už za českého autora nepovažuje. V Číně je Milan Kundera každopádně znám jako český autor. Vzhledem k tomu, že v knihkupectvích v Xi'anu jsem našla i knihy autorů Karla Čapka a Jaroslava Haška, jsem očekávala, že se mezi odpověďmi na tuto otázku jejich jména objeví. Ze sportovců pak dotazovaní uvedli Pavla Nedvěda.

Při sčítání odpovědí mě napadlo, že se nikde neobjevilo jméno např. žádného českého hudebního skladatele. Jak už jsem uvedla výše v kapitole *Problémy, které se vyskytly během výzkumu*, mohlo to být způsobeno nedostatečnou a nevyčerpávající formulací této otázky.

Šestá otázka: Napište název produktu pocházejícího z České republiky.

Při sestavování dotazníků jsem se rozhodla k této otázce zařadit podotázku *automobil* úmyslně. Škoda má jeden ze svých zahraničních závodů v Čínské lidové republice, konkrétně v Šanghaji. V březnu 2007 byla v Šanghaji zahájena licenční výroba vozů značky Škoda.³ Proto jsem byla velmi překvapená, když se „škoda“ objevila pouze ve dvou z šedesáti odpovědí. Očekávala jsem, že pro Číňany bude tato značka známá. Pravděpodobně je, jen ji nemají spojenou právě s Českou republikou. Důvodem bude nejspíš to, že na čínských webových reklamách je Škoda auto často prezentována jako německá značka. Na některých stránkách je popsána Škoda auto jako česká značka, jež je součástí koncernu Volkswagen Group, není tomu tak ale vždy. Tohle mohlo ve značné míře přispět k tomu, že je Škoda auto v Číně chápána jako značka německá.

V průběhu mého pobytu v Čínské lidové republice jsem zjistila, že v Číně je známý československý animovaný seriál pro děti „krtek“. I na čínských internetových

³ http://www.skoda-auto.cz/company/CZE/Documents/Pro_investory/Vyrocní_zpravy/SkodaAuto_AnnualReport_2007_CZ.pdf (11. 07. 2011)

vyhledávacích je snadné vyhledat některé epizody tohoto seriálu.⁴ Sama jsem měla možnost shlédnout jednu epizodu tohoto seriálu během cesty městským autobusem v Kunmingu a tak jsem očekávala, že se v odpovědích dotazovaných objeví častěji. Objevil se však pouze v odpovědi jedné z dotazovaných.

Sedmá otázka: Jak se jmenuje současný prezident České republiky?

Když jsem vytvářela dotazník, původně jsem tuto otázku do něj nechtěla zařadit. Domnívala jsem se, že nikdo nebude znát jméno současného prezidenta České republiky. Nakonec jsem tuto otázku zařadila pouze ze zvědavosti, abych si potvrdila svou domněnku. Jméno Václava Klause se v odpovědích objevilo dvakrát a mě tento výsledek opravdu překvapil.

Osmá otázka: Co se Vám vybaví, když uslyšíte pojem Česká republika?

Asi není překvapením, že nejčastějšími odpověďmi na tuto otázku bylo Slovensko a Československo. I když se stát Československá federativní republika rozpadl už před téměř dvaceti lety, mnoho Číňanů stále považuje Českou a Slovenskou republiku za jeden stát.

Odpověď na tuto otázku, která mě překvapila nejvíc, bylo naše národní heslo „Pravda vítězí.“ Neočekávala bych, že by některý z Číňanů, který se nezabývá Českou republikou, mohl vůbec ono heslo znát.

Odpovědi „Pražská univerzita“ a „Pražské náměstí“ byly nejprve dle mého mínění spíše jen pokusem, jakýmsi tipem v situacích, kdy dotazovaní doufali, že tyto odpovědi by mohly být správné. Usuzovala jsem tak z toho důvodu, že ve většině hlavních měst se nachází univerzita a náměstí. Pod pojmem „Pražská univerzita“ by mohla být chápána jak Univerzita Karlova, tak Mezinárodní Pražská univerzita a také Pražská Univerzita Jana Amose Komenského. Domnívám se, že dotazovaní měli na mysli právě Karlovu Univerzitu, která je v zahraničí známá a většinou se na ni odkazuje jako na „Karlovu Univerzitu v Praze“.⁵

I přesto, že jsem se domnívala, že „Pražské náměstí“ bylo jen nejistou odpovědí, kdy se dotazovaní snažili napsat k této otázce alespoň něco, jsem se rozhodla prozkoumat

⁴ <http://www.tudou.com/playlist/p/l3070407i15533112.html> (11. 08. 2011)

⁵ http://cs.wikipedia.org/wiki/Univerzita_Karlova (29. 07. 2011)

internet a podívat se, jaké výsledky mi poskytne po zadání tohoto hesla. Na čínském vyhledávači „Baidu.cn“ se po zadání hesla „布拉格广场“ - „Pražské náměstí“ objevilo mnoho výsledků s písní „布拉格广场“ taiwanské zpěvačky 蔡依林⁶. V této písni se zpěvačka zmiňuje o „Pražském náměstí“. Konkrétně o kterém, se v písni nevyjadřuje. Vzhledem k velkému množství pražských náměstí je těžké usoudit, které měla na mysli. Je však dost možné, že dotazované mohla u odpovědi na tuto otázku inspirovat právě píseň „布拉格广场“.

Světový pohár: V roce 2010, tedy v době, kdy jsem shromažďovala materiál pro výzkum, se mistrovství světa ve fotbale konalo v Jihoafrické republice a Česká republika se ho v tomto roce neúčastnila. Poslední rok, kdy se český tým mistrovství světa ve fotbale účastnil, byl rok 2006, kdy se mistrovství světa konalo v Německu.⁷ Důvod, proč si někteří z Číňanů pod pojmem Česká republika vybavili „Světový pohár“, mohl být ten, že se mistrovství světa v roce 2010 účastnil slovenský tým a dotazovaní si mohli ze zcela pochopitelných důvodů spojit Slovensko s Českou republikou.

Fotbal: Očekávala jsem, že fotbal by se mohl objevit v odpovědích respondentů vzhledem k popularitě českých fotbalistů v zahraničí a vzhledem k celkové oblibě tohoto sportu u mladých Číňanů. Avšak nikdo z respondentů neuvedl u této otázky konkrétní jméno českého fotbalisty, ani svou odpověď nijak blíže nespecifikoval. Jméno „Pavel Nedvěd“ se několikrát objevilo u páté otázky (Napište jméno slavné osobnosti pocházející z České republiky.), u osmé otázky ho však nikdo neuvedl. I když tedy Číňané uváděli fotbal jako odpověď na tuto otázku poměrně často, neuváděli jména českých fotbalových hráčů. Fakt, že se právě fotbal vybavil osmi dotazovaným, svědčí o tom, že čeští fotbalisté Českou republiku v ČLR reprezentují.

Auto: Zde se jedná o podobný případ jako u fotbalu. Tři z respondentů odpověděli na osmou otázku „auto“, ale nikdo z nich otázku dále nerozepsal. Přestože se v šesté otázce (Napište název produktu pocházejícího z České republiky.) dvakrát objevil název značky automobilu Škoda, u osmé otázky ho žádný z dotazovaných nedoplnil. Vzhledem k tomu, že Škoda auto má jednu ze svých poboček právě v Čínské lidové republice, je nanejvýš pravděpodobné, že dotazování měli na mysli právě auta značky Škoda.

⁶ <http://www.chlyrics.net/lyric/43103> (9. 7. 2011)

⁷ <http://www.fifa.com/worldcup/archive/germany2006/teams/index.html> (03. 08. 2011)

Komunismus, socialismus: I přesto, že pád komunismu se v České republice datuje k roku 1989, někteří z Číňanů považují Českou republiku za stát s komunistickým režimem. Soudím tak dle toho, že právě komunismus se jím vybavil pod pojmem Česká republika. Dotazovaní však také mohli mít na mysli právě to, že do roku 1989 byla Československá socialistická republika stát s komunistickým režimem.

Malý stát: Tato odpověď se v dotaznících objevila dvakrát. Je pravda, že je to spíš subjektivní záležitost, jelikož pro některé státy může Česká republika působit jako velký stát. Je ale zcela pochopitelné, že pro Číňany je Česká republika malou zemí. Zatímco Čínská lidová republika se společně se Spojenými státy dělí o třetí místo, co se rozlohy států týče, Česká republika je až na 116. místě.⁸

Nesnesitelná lehkost bytí: Vzhledem k tomu, že Milan Kundera je jediný spisovatel, kterého dotazovaní uvedli, není velkým překvapením, že se jednomu z dotazovaných vybavilo právě dílo Milana Kundery

Čerstvé květiny: Tato odpověď se v dotaznících objevila pouze jednou. Nenapadá mě důvod, proč se dotazované vybavily právě čerstvé květiny.

Devátá otázka: Se kterým dalším státem tvořila Česká republika do roku 1993 společný stát?

Více než polovina dotazovaných odpověděla správně „Slovensko“. Číňané jsou na Čínu a především její rozlohu velmi hrdí a celkově mají Číňané strach z rozpadu ČLR. Možná právě tohle je ten důvod, proč se u této otázky objevilo tolik správných odpovědí. Pamatují si Československo a jeho rozdělení na dva samostatné státy právě proto, že si nedokážou představit, že by se někdy v budoucnu mohla Čína také rozdělit.

Desátá otázka: Jaký je váš postoj k Evropě?

V této otázce měli dotazovaní vyjádřit svůj postoj k Evropě anebo rozepsat své postřehy, případné připomínky, jež k Evropě mají. Z odpovědí dotazovaných vyplynulo, že především mladí lidé by se v budoucnu rádi do Evropy podívali, někteří z nich by v Evropě chtěli studovat popřípadě pracovat. Mnoho dotazovaných vidí Evropu jako velmi ekonomicky vyspělou a považuje ji za vzor pro Čínu v jejím ekonomickém růstu. Někteří

⁸ http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_and_outlying_territories_by_total_area (9. 7. 2011)

z dotazovaných se v odpovědi vyjádřili přímo k Evropanům, a nejčastěji je pak hodnotili přívlastkem „dobrý“.

Je zajímavé, že i když ani jeden dotazovaný Evropu nikdy nenavštívil, přesto o ní v odpovědích respondenti velmi často prohlašovali, že je krásná. Odpovědi tohoto typu psali dotazovaní možná pouze ze slušnosti, anebo proto, že zkrátka nevěděli, co mají napsat. Je ale dost možné, že pro Asiaty je Evropa úžasná. Tak jako pro Evropany je Čína a celá Asie přitažlivá a atraktivní, je pro Číňany Evropa exotikou.

Z odpovědí dotazovaných lze vyčíst i to, jak jsou Číňané hrdí na Čínu a na její velikost. Jeden z dotazovaných napsal, že „reliéf v Evropě je nízký, plochý“ a že „má Evropa poměrně málo obyvatel.“ V další odpovědi se objevil názor, že Evropu tvoří mnoho malých států. Myslím, že z odpovědí vyplývá, že pro Číňany je Evropa sice ekonomicky vyspělý, pokrokový, ale malý kontinent.

Sama jsem během mého studijního pobytu v Číně vyzorovala to, jak je pro Číňany důležitá rodina a její soudržnost. Někteří z mých čínských přátel kritizovali Evropany za to, že jsou přehnaní individualisté a vlastnímu prospěchu a blahu dávají přednost, i když je to třeba i na úkor rodiny. A stejně tak v některých odpovědích se objevila výtku, že jednotlivé Evropské země by si měly navzájem pomáhat a držet při sobě. Z odpovědí dotazovaných usuzuji, že Evropa tedy na Číňany působí jako nesoudržný celek a Evropané jako individualisté.

Poslední poznatek z odpovědí na desátou otázku je ten, že pro Číňany je velmi důležité, aby ČLR udržovala dobré vztahy se zbytkem světa. Pro Číňany je také velice důležité i to, jak na ně ostatní, především západní svět nazírá. Číňané jsou ochotni poznávat nové kultury, zároveň si ale přejí, aby i jejich kultura byla ostatními národy chápána, nebo přinejmenším alespoň tolerována.

11. ZÁVĚR

Nyní bych chtěla shrnout výsledky výzkumu a odpovědět na otázky, které jsem si stanovila v úvodu. Jak jsem již zmínila výše, otázky, na které dotazovaní odpovídali, jsem rozdělila do dvou skupin. Do první skupiny jsem zařadila otázky č. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a 9, a to proto, že na tyto otázky existují správné odpovědi a tudíž se dá přesně určit, kdo z dotazovaných odpověděl správně a kdo nikoli. Do druhé skupiny jsem pak zařadila otázky č. 8 a 10 a to z toho důvodu, že na tyto otázky neexistují konkrétní správné odpovědi, ale spíše odrážejí názor dotazovaných.

Jedním z cílů výzkumu bylo zjistit, co všechno Číňané vědí o České republice. Po zpracování odpovědí lze konstatovat, že znalosti Číňanů nejsou sice malé, ale na druhou stranu nejsou ani stoprocentní. Nejvíce správných odpovědí se objevilo u druhé a deváté otázky (Na kterém kontinentu leží Česká republika? Jak se jmenuje země, se kterou Česká republika tvořila do roku 1993 společný stát?). Je tedy evidentní, že Číňané mají přehled o tom, kde se Česká republika nachází. Nejméně správných odpovědí se objevilo u otázky sedmé (Jak se jmenuje současný prezident České republiky?).

V úvodu jsem si také kladla otázku, zda má pohlaví, vzdělání a věk vliv na odpovědi dotazovaných.

Správnou odpověď na první otázku znaly častěji ženy (47%) než muži a z hlediska dosaženého stupně vzdělání znaly nejčastěji správnou odpověď osoby s vysokoškolským vzděláním (71%). Správnou odpověď na tuto otázku pak znaly nejčastěji osoby ve věku 30-40 let (67%).

Na druhou otázku znaly správnou odpověď také častěji ženy (77%), i když výsledky v porovnání s muži se lišily pouze o 1%. Osoby s vysokoškolským vzděláním pak znaly nejčastěji správnou odpověď (100%) z hlediska vzdělání. Lidé ve věku 17-20 let pak znali nejčastěji správnou odpověď na druhou otázku (92%).

U třetí otázky pak existují čtyři správné odpovědi. Ženy znaly častěji správnou odpověď v případě Německa (11%) a Slovenska (41%) a muži pak v případě Polska (10%) a Rakouska (10%). V případě Německa a Rakouska se výsledky opět lišily pouze o 1%. Z hlediska vzdělání znaly správnou odpověď opět osoby vysokoškolsky vzdělané a to v případě Německa (25%), Polska (25%) a Slovenska (42%). V případě Rakouska pak uvedli správnou odpověď nejčastěji vysokoškolští studenti. Slovensko uvedli jako sousední

stát České Republiky nejčastěji lidé ve věku 30-40 let (67%), Německo pak opět lidé ve věku 30-40 let (33%), Polsko také tak (50%), a Rakousko lidé ve věku 40-57 let (20%).

Správnou odpověď na čtvrtou otázku pak uvedli nejčastěji muži (18%) a vysokoškolská studenti (19%), z hlediska věku to byly osoby mezi 24-29 lety (43%).

U páté otázky v podotázce *spisovatelé* uvedli jméno českého spisovatele častěji muži (15%), vysokoškolsky vzdělané osoby (43%) a lidé ve věku 30-40 let (50%). Podotázku sportovci pak častěji vyplnili muži (6%), opět osoby s vysokoškolským vzděláním (29%), a opět lidé ve věku 30-40 let (33%). V podotázce jiní se pak častěji odpověď objevila u žen (4%), vysokoškolsky vzdělaných osob (14%) a lidí ve věku 30-40 let (17%).

U šesté otázky se v podotázce *auto* objevila odpověď častěji u žen (4%), i když v porovnání s muži se výsledky lišily pouze o 1%. Z hlediska vzdělání se odpověď opět nejčastěji objevila u osob s vysokoškolským vzděláním (29%) a z hlediska věku u lidí mezi 30-40 lety (33%). Podotázku *jiný* vyplnily častěji ženy (4%) a vysokoškolsky vzdělané osoby a opět osoby ve věku 30-40 let (17%).

Správnou odpověď na sedmou otázku znali častěji muži (6%) a vysokoškolská studenti (5%) a lidé ve věku 24-29 let (29%).

Na devátou otázku správně odpovídaly častěji ženy (53%) a z hlediska vzdělání to pak byli lidé s vysokoškolským vzděláním (52%). Lidé ve věku 30-40 let pak byli ti, kdo znali nejčastěji odpověď na tuto otázku z hlediska věku (83%).

Po rozdělení třetí otázky do čtyř skupin a vzhledem k faktu, že pátá a šestá otázka mají dále několik podotázek, na které dotazovaní odpovídali, vzniklo čtrnáct otázek, ve kterých jsem srovnávala odpovědi podle pohlaví, vzdělání a věku. U osmi otázek odpověděly správně častěji ženy, z hlediska vzdělání se správná odpověď objevila nejčastěji u vysokoškolsky vzdělaných osob, konkrétně v jedenácti případech. Z hlediska věku se nejčastěji správná odpověď objevila u dotazovaných ve věku mezi 30-40 lety, konkrétně v deseti případech.

Osmá a desátá otázka pak neměly správné odpovědi, ale reflektovaly vnímání České republiky dotazovanými a odrážely jejich postoj k Evropě. U osmé otázky se ženám nejčastěji vybavilo Slovensko (22%) a mužům pak fotbal (17%). U desáté otázky

dotazovaní reagovali na Evropu ve většině případů kladně. Mezi odpověďmi se nevyskytla žádná ostrá kritika Evropy ani Evropanů.

Ženy odpovídaly správně častěji než muži. Nutno však dodat, že to nebylo jednoznačné vítězství. Vzhledem k tomu že poměr správných odpovědí u mužů a žen byl vyrovnaný, usuzuji, že to, zda je dotazovaný muž či žena nemá na jejich znalosti téměř žádný vliv. Z hlediska stupně vzdělání toho vědí o České republice nejvíce vysokoškolsky vzdělané osoby, které měly nejvíce správných odpovědí. Po nich následují vysokoškolští studenti a nejméně správných odpovědí se objevilo u středoškolsky vzdělaných osob, jejich skupina neměla v jediném případě nejvyšší počet správných odpovědí. Co se týče věku, nejvyšší počet správných odpovědí se objevil u osob věku v rozmezí 30-40 let. Vzdělání a věk tedy ovlivňují znalosti dotazovaných.

V závěru lze tedy říci, že stupeň znalostí dotazovaných závisí především na vzdělání a ve velké míře jej také ovlivňuje věk dotazovaných. Pohlaví v tomto případě nemá velký vliv na odpovědi.

12. RESUMÉ

The aim of this B.A. thesis was to determine what the Chinese know about the Czech Republic as well as their attitude to Europe and the Europeans in general. The research was also focused on the questions as to whether gender, age and education influenced the answers of those addressed and if yes, to what extent. The research was carried out in the form of questionnaires consisting of ten questions. These questions were divided into two groups, these being one where a correct answer existed and two where the answers reflected the opinions of the respondee. The questionnaires were distributed amongst 60 people. The results of the research were processed in the text with a number of them documented in commented graphs or tables.

13. KNIŽNÍ A INTERNETOVÉ ZDROJE

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum*. Praha: Portál, 2008. 408 s. ISBN 978-80-7367-485-4.

China culture. http://www.chinaculture.org/gb/en/2007-06/05/content_98953.htm (9. 07. 2011)

Chlyrics. <http://www.chlyrics.net/lyric/43103> (9. 7. 2011)

List of countries by total area.

http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_and_outlying_territories_by_total_area (9. 7. 2011)

Škoda auto.

http://www.skodaauto.cz/company/CZE/Documents/Pro_investory/Vyrocní_zpravy/Skoda_Auto_AnnualReport_2007_CZ.pdf (11. 07. 2011)

Univerzita Karlova. http://cs.wikipedia.org/wiki/Univerzita_Karlova (29. 07. 2011)

World Cup. <http://www.fifa.com/worldcup/archive/germany2006/teams/index.html> (03. 08. 2011)

鼯鼠的故事. <http://www.tudou.com/playlist/p/13070407i15533112.html> (11. 08. 2011)

14. PŘÍLOHY

Na CD jsou přiloženy vyplněné dotazníky.